

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno .. 240 K

mesečno .. 20 ..

za inozemstvo .. 600 ..

Oglas za vsak mm višine stolpca (58 mm) .. 2 K

mali oglasi do 30 mm stolpca (58 mm) .. 1 ..

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/5
Telefon št. 72

Upravništvo:

Prešernova ulica št. 64
Telefon št. 36.Račun kr. pošt. ček. urada
štov. 11.843.

Ljubljana, 21. decembra.

Za danes je bilo napovedano imenovanje kabineta. Obetal se nam je konec dolgotrajne in mučne krize, ki je znova razmajala naše notranje politične razmere ter izzvala mnogo novega nezadovoljstva. Ko je bil sporazum med radikali in demokrati po tisočih težkočah končno dosežen, se je splošno pričakovalo, da bo sestava kabineta v malo urah gotova. Od obeh manjših vladnih skupin je SKS, ki na notranjem konfliktu, kateri je razdril Pašičev kabinet, ni bila neposredno udeležena, brez težkoč izrekla svojo pripravljenost, da sodeluje tudi v novi vladi. Ne tako Muslimani. Tik pred razpletom krize so njihovi voditelji nastopili s zahtevami, ki so dokaz pravnečirane politične špekulacije. Šele ko se je Muslimanom dokazalo, da njihova navzočnost v kabinetu ni baš neobhodno potrebna, ker bi razpolagala vlada tudi sicer s potrebno parlamentarno večino, so obrnili svojo taktiko in si omogočili nadaljnji obstoj v vladi.

Križevca pota pa s tem žal še ni konec. Izbruhnil je nov konflikt na silno delikatanem pa ravnotako silno važnem vprašanju bodočega vojnega ministra. Že ko je po smrti generala Branka Jovanovića dotedanji prvi adjutant kralja general Zečević bil postavljen na čelo vojne uprave, je to imenovanje vzbudilo v demokratični javnosti brez razlike strank hud odpor. Ugovore demokratične stranke je takrat gosp. Pašič potolažil s izjavo, da smatra Zečevićovo imenovanje za provizorij in da bo pri rekonstrukciji kabineta na čelo vojne uprave poklicana oseba, ki bo nudila strankam in parlamentu dovolj garancij za moderno in dobro vodstvo vojne uprave. Pokazalo se je, da je bil ugovor demokratične stranke proti osebi generala Zečevića utemeljen. Ko je šlo za rekonstrukcijo kabineta, sta se mu Muslimanski klub in samostojna kmetska stranka pridružila na naravnost manifestanten način s tem, da sta žurno zahtevala, da naj se vojna uprava izroči civilnemu ministru. Izgledalo je nekaj časa, da bodo vse te jasne zahteve, ki so povrh imele na svoji strani še tudi izrecno obljubo gosp. Pašiča, brez vsega upoštevanja. Demokrati so se v spoznanju težkoč, ki bi morale nastati, ako bi se postavilo na dnevi rod vprašanje civilnega vojnega ministra, zadovoljili s tem, da se za ministra vojne pokliče oficir, ki bi bil kos velikim organizacijskim nalogom, pred katerimi stoji vojna uprava, in ki bi bil energičen dovolj, da napravi konec gotovim nedostatkom in izratkom, ki se pojavljajo, kakor je to povsod, tudi v naši vojski, ne morda kot organične pje hibe, pač pa kot posledice brzega in vnetega ustvarjanja nove naše nacionalne armade. Nedavna prošlost je povrh prenela v našo vojsko ostankе vojaško - političnih oficirskih organizacij, katerih delo in medsebojni boji pripadajo sicer zgodovini, katerih nekdanji pristajši pa vendar še tvorijo zlašč med višjimi vojaškimi dostojanstveniki dve ločeni grupi, ki jih poznamo pod imenom «Bela» in «Črna roka».

Solunski proces je pokazal vso opasnost takih oficirskih organizacij. Iztrebiti iz naše armade zadnje ostanke tega vojaškega romantizma, je ena prvih in najzaslužnejših nalog pri velikem delu za našo narodno vojsko, kot najjačjo reprezentantino naše nacionalne moči in volje. To delo je seveda do skrajnosti ovirano, če stoji na čelu vojne uprave mož, ki je obeležen kot eden glavnih reprezentantov tega vojaškega romantizma. Da je bil general Zečević «belorukac», seveda ne more zadeti spoštovanja napram njegovi osebi in njegove zasluge kot oficirja zato niso nič manjše. Vendar je gotovo, da mu nedostajajo one nevtiralnosti, ki usposablja voditelja vojne uprave, da z energičnim nastopom izmiri v našem oficirskem zboru vsa še mogoče obstoječa tradicionalna nasprotstva, odtegne naše častnike od najnižjega do najvišjega vsakdanji politiki ter vse voditelje naše krasne armade od pomočnika do generala združi v solidarnem delu za vzvišene cilje.

Tako je postalo, ker gosp. Pašič sedaj naenkrat smatra za potrebno, da general Zečević ostane, vprašanje vojnega ministra naenkrat eno najglavnejših pri reševanju krize in je nepričakovano zadržalo imenovanje novega kabineta. Kolikor mi poznamo gosp. Zečevića, moramo reči, da je pokazal mnogo razumevanja za splošna nacionalna vprašanja in da v svoji službi ni zapiral oči pred nedostatki, za katere je doznal. Predaleč smo od dogodkov, da bi mogli preiskavati očitke glede pomanjkanja energije v raznih aferah, ki so zadnji čas prav nužno zapovile

Nova zapreka za sestavo vlade

DEMOKRATI ZAHTEVAJO DRUGEGA VOJNEGA MINISTRA. — SPORAZUM Z MUSLIMANI. — PARLAMENT ODGODEN DO SESTAVE KABINETA.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Danes je muslimanski klub na svoji sedmi redigiral pogoje za vstop v vlado. Odstopil je od zahteve glede ministrstva ver in tudi v drugih točkah reduciriral svoje zahteve. Klub je svoje zahteve pisмено sporočil Pašiču in se bodo na podlagi teh reduciranih zahtev pričela ponovna pogajanja z muslimani, čim jih pozove g. Pašič. Muslimanski pogoj so sedaj takšni, da ne tvorijo nobenega zadržka za sporazum.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Sporazum z muslimani je v glavnem sklenjen. Edino sporno vprašanje o vojnem ministru še ni rešeno. G. Zečević je, kakor znano, svoječasno vstopil v koalicijsko vlado pod pogojem, da bo pri prihodnji rekonstrukciji vlade izstopil. Radikali skušajo zadržati generala Zečevića na vsak način na svojem mestu in v to uporabljajo razloge, ki parlamentarno niso dovoljeni. Zastopniki Demokratičnega kluba so v tem vprašanju ponovno konferirali z g. Pašičem, ki pa je ostal pri tem, da ima obdržati portfelj vojnega ministra general Zečević. Utemeljeval je to svojo zahtevo s tem, češ da ima zato posebne razloge. Proti temu neparlamentarnemu načinu sestavljanja kabineta so protestirali demokrati in utemeljevali svojo zahtevo po spremembi osebe vojnega minist-

stra ne le s tem, da ne uživa njih zaupanja, in sicer ne le zaradi znanih afer, zaradi katerih so Interparlarni poslanci v parlamentu (kakor n. pr. zaradi dunajske afere polkovnika Vašiča in afere vojvode Bojovića), nego tudi zaradi njegove nesposobnosti, zaradi katere ne morejo dovoliti, da bi on zastopal budžet od dveh milijard dinarjev. Demokratiški klub bo jutri donovno poskušal doseči v tem vprašanju sporazum z g. Pašičem, ki je tudi sam svoječasno pristal na to, da bo general Zečević samo začasno postavljen kot vojni minister.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Že sporočeno razdelitev resortov se smatra za definitivno. Dr. Zerjav bo poleg svojega resorta na prošnjo finančnega ministra Kumanudija upravljal tudi gotove posle finančnega resorta, ker si minister ne namerava vzeti pomočnika, polaga pa posebno važnost na to, da rešuje zadeve, ki se tičejo državnih financ v neposrednem sporazumu s poznavalcem prilik v novih pokralinah.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Parlament je odgoden do sestave kabineta.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Kralj, ki je nameraval odpotovati danes za nekaj dni na lov, je zaradi krize potovanje odložil.

Anfanta in gospodarska obnova Evrope

POGAJANJA MED BRIANDOM IN LLOYD GEORGEOM. — NEMŠKI MO

Pariz, 21. decembra. (Izv.) «Agence Havas» javlja iz Londona, da se bavi Lloyd George z načrtom, sklicati mednarodni kongres, na katerega bi bili povabljeni tudi zastopniki sovražnih držav in ki bi se bavil predvsem z gospodarskimi vprašanji Evrope. Na kongres bi bile povabljene vrhutege vse nevtralne države in tudi sovjetska Rusija. Anglija upa, da se francoska vlada ne bo uprla sklicanju kongresa, na katerem bi bila zastopana tudi Rusija.

London, 21. decembra. (Izv.) Pogajanja med Lloydom Georgeom in Briandom napredujejo zelo počasi. Dosedaj se kljub prijateljski obliki pogajanj še ni pokazala nobena možnost, da bi se dosegel sporazum. Tako v vprašanju nemških reparacij, kakor tudi glede umaknitve čet iz zasedenega nemškega ozemlja obstajajo še vedno enaka nasprotja, kakor prvi dan konferencie. Francozi so tudi danes zahtevali energične odredbe proti Nemčiji, dočim izraža Lloyd George bojazn, da bi bila potem pozicija Wirthovega kabineta omajana, kakor bi se povečalo evropske težkoče. Pogajanja med angleškimi delegati na eni in nemško delegacijo, obstoječo iz Ruthenausa, Finkerja in Hawensteina na drugi strani, so dovedla do tega, da se je v gotovih političnih krogih naziranje o plačilni zmožnosti Nemčije močno izpremenilo. Zaradi tega nastopa sedaj Lloyd George za reduciranje vsote vojne odškodnine, ki naj bi se določila na novo v zmernejši obliki. Toda francoska delegacija je tudi še danes naglašala, da se skuša Nemčija na vse mogoče načine odtegniti izpolnitvi svojih mirovni obveznosti. Strokovnjaki so ves dan poskušali doseči kako obliko za sporazum, ki bi bil zadovoljiv za obe stranki, toda zaman. Do kakšnega sklepa še vedno ni prišlo. Ministrski predsednik Briand ki se je mislil vrniti jutri v Pariz, je odložil svoj odhod in se vrne najbrže šele v petek ali soboto. Istotako je zaradi dosedanjega neuspeha konferencie moral tudi Lloyd George izpremeniti svoje dispozicije. «Tempe» poroča iz Londona, da pride končno najbrže do sporazuma v tem zmislu, da bo dobila Francija jamstvo za svoje zahteve, obenem pa se bo tudi ugodilo želji Lloyd Georgea, da naj se

omogoči gospodarska obnova Nemčije.

London, 21. decembra. Reiterjev urad poroča: Včeraj popoldne se je nadaljevala konferenca med Loucheurjem ter angleškimi in francoskimi izvedenci. Govori se, da se izvedenci še niso odločili o prvem problemu ali je Nemčija zmožna, izpolniti zahteve zaveznikov. Šele, ko se bo to odločilo, se bo moglo razpravljati o vprašanju, ali je umestno izsiliti odplačila.

London, 21. decembra. Kakor doznava «Manchester Guardian» s francoske strani, naglašajo angleškemu finančnemu ministru včeraj predložena francoska nota v glavnem, da je Francija pripravljena pristati k delnemu, oziroma popolnemu moratoriju, seveda pod gotovimi pogoji. Politika Lloyd Georgea je nastopna: Velika Britanija je pripravljena, da jamči za francosko vojaško varnost na nastopni način: Najprej se morajo odstraniti obnovitvene težkoče. V ta namen je Velika Britanija pripravljena revidirati ves obnovitveni načrt. Franciji in Belgiji naj se opustijo ozemlja obnovi po Nemčiji v zmislu wiesbadenske pogodbe. Velika Britanija opusti vse svoje zahteve napram Nemčiji z utemeljitvijo, da so opustošena ozemlja Anglije trgovina in da se edini način vzpostavitve evropske trgovine tiče odstranitve atmosfere, ki je bila vstvarjena potom brezplodnega obnovitvenega sistema. Prvi in najvažnejši pogoj, ki ga zahteva Lloyd George, pa je, kakor se govori, da se Francija razoroži na kopnem in na morju.

Pariz, 21. decembra. Kakor poroča «Petit Parisien» iz Londona, sta oba ministrska predsednika sklenila, da bosta o uspehu prvega sestanka molčala. Razgovori izvedencev o nemških odplačilih v januarju in februarju še niso imeli uspeha.

London, 21. decembra. Z današnje konferencie se doznava, da je Lloyd George za začetek meseca januarja predlagal konferenco petih velesil, h kateri bi bili povabljeni tudi zastopniki Rusije in Nemčije.

London, 21. decembra. Po uradni cenzitvi znašajo stroški za vzdrževanje angleških čet ob Renu pet milijonov dolarjev več, kakor znaša angleški delež na reparacijskem odplačilu.

ZOPET REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

London, 21. decembra. Po najnovejših vesteh iz Portugalske, je tam ponovno izbruhnila revolucija. Prišlo je do opetovanih krvavih spopadov na bregovih Taja, pri katerih se je tudi precej streljalo. Vse bolnice so polne ranjencev. Vsi ministri novega kabineta so pobegnili.

IMUNITETNI ODBOR SKLENIL IZROČITEV RADIČA IN DRUGOV SODIŠČU.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Imunitetni odbor je danes popoldne sklenil izročitev seljaških poslancev Stjepana Radića, Nikole Šrdovića in Vratarja radi zločina proti zakonu o značiti države, ker so osumljeni, da so za časa mobilizacije pozivljali vojne obvezance, naj ne gredo v vojske, in izročitev Sime Krtića in Rudolfa Hercega radi razaljenja Veličanstva. Poročilo imunitetnega odbora bo predloženo skupščini že jutri.

ODBOR SOCIJALISTIČNE STRANKE

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Sinoči se je konstituiral glavni odbor ujedinjene socijalistične stranke sledeče: predsednik Dragiša Lepčević, politični tajnik Vitomir Korač, tehniški tajnik Mirko Obradović, blaginjski Blagoje Bratinac. Sestavil se je dalje redakcijski odbor za urejanje strankinega glasila «Radničke Novine», ki bodo izhajale dvakrat na teden.

SLOVENSKI OBČINSKI VOLILNI RED RAZŠIRJEN NA DRUGE POKRAJINE.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Druga sekcija zakonodajnega odbora je danes popoldne sklenila, da se občinski volilni red za Slovenijo razširi tudi na Dalmacijo, Bosno in Hercegovino.

RAZMEJITEV Z MADZARSKO.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Komisija za razmejitev Jugoslavije in Madžarske je radi slabega vremena odgodila svoje delovanje do 25. februarja. Naša delegacija, ki se je nahajala v Spodnji Kanjiži, se je preselila v Osejek.

STROKOVNE ŠOLE ZA RIBOLOV.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Ministrstvo poljoprivrede je določilo, da se v najkrajšem času otvorijo strokovne šole za ribolov. Kurzi bodo odprti na Bledu in drugih jezerih po Sloveniji.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Francoska vlada je obvestila našo vlado, da je objavila vse sanitarne ukrepe prilikom uvoza živine iz naše kraljevine, Češko-slovaške in Rumunije. Francoska vlada je dovolila zopetni uvoz svežega mesa.

NERESNIČNE VESTI.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Ministrstvo poljoprivrede je obveščeno, da mnogo trgovcev z živino širi tendenciozne vesti, da bo živina po državi rekvirirana. Opozarja se, da so vse te vesti izmišljene in da bodo osebe, ki se jih zasladi pri razširjenju takih vesti, aretirane.

TUJI DRŽAVLJANI SE MORAJO JAVITI.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Notranje ministrstvo je ukrenilo, da se vsi tuji državljani, ki se ne bodo do 1. januarja pravilno javili policiji, izženejo iz naše države.

SPEKULACIJE S TELEFONSKIMI APARATI.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Ministrstvo pošte in telegrafa je izdalo prepoved za nakup ali prodajo večjih množin telefonskih aparatov, ker so se dognale velike špekulacije s tem predmetom.

ČEHI IN SLOVAKI.

Praga, 21. decembra. (Izv.) Slovaška ljudska stranka se vedno bolj oddaljuje od čeških strank in zahteva odstranitev čeških uradnikov iz dežele. V kratkem namerava poslati predsedniku Maaryku energično noto, v kateri bo naglašala, da je izpolnitve njenih zahtev zadnji pokus ujedinitvenja.

URADNIŠKO VPRAŠANJE NA ČESKEM

Praga, 21. decembra. (Izv.) Ker je vlada znižala druginje doklade državnih nastavlencev, so se vrkla danes veličanska protestna zborovanja. Policija je zaprla vse dohode h parlamentu, da demonstranti ne bi prišli s njim v stike.

PONESREČEN KOMUNISTIČNI POIZKUS NA ČESKEM.

Praga, 21. decembra. (Izv.) Komunisti so poskušali včeraj v Ostravi, kjer stavlajo delavci kemičnih tvornic, svojo ofenzivo. Proglasili so namreč sladkorno tvornico v Oderbergu za delavsko last. Nastavili so že vse svoje obratovodje in odstavili dotedanjo ravnateljico. V odločnem trenutku je prišla policija in aretirala vse holovodje, komunističnega gibanja. 7 jih je bilo krošenih sodišču. Danes se je zaradi tega večji del delavcev že vrnil na delo.

Razsodba

v Kappovem procesu

Bivši nemški zunanji minister Jagow obsojen na pet let ječe. Lipsko, 21. decembra. (Izv.) Ob veličanskem navalu obdinstva je bila razglašena danes razsodba v velikem političnem procesu zaradi Kappovega prevratnega poizkusa. Senatni predsednik Patergus je podal še enkrat silko položaja in proglasil nato sledečo sodbo: «Von Jagow je kriv zločina izdaje proti državi in se obedi, akoprav je ravnal iz domoljubja, ker so bile posledice pretežke, na 5 let tdnjavska ječe. Von Wansouheim in dr. Schiele se oprostita, ker sta izvršila le postranska dejanja in tudi nista prevzela ministriških mest. Proti njima se ustavi tudi vsaka nadaljnja preiskava.

Von Jagow, nekdanji berlinski policijski predsednik, od Hardena in od socialistov ostro napaden, znan iz svoje afere s povko Tillo Durieux, po izreku «Die Strassendient dem Verkehr, Neugierige sind gewarnt» in po ostrem udusuju delavskih demonstracij. Med vojno je bil nekaj časa nemški zunanji minister. V marcu 1921 se je udeležil Kappovega monarhističnega puča proti novi nemški vladi. Državni pravdnik je zanj zahteval 7 let težke ječe, za njegove pomočnike pa po 6 let.

VELIKA AMERISKA POMOČ GLADNI RUSIJI.

Washington, 20. decembra. Senat je sprejel zakonski načrt, katerega je bila predhodno odobrila že tudi reprezentančna zbornica, po katerem naj bi izdala država v pomoč za žrtve lakote na Ruskem 20 milijonov dolarjev.

ANGLIJA IN IRSKA.

London, 21. decembra. Angleške čete, ki so že začele odhajati iz Irake, so dobile povelje, naj do nadaljnjega ne ostanejo na svojih mestih.

Dublin, 21. decembra. Sinajnovski parlament je danes nadaljeval posvetovanja. Devalera je izjavil, da parlament nima pravice ratificirati pogodbe z Veliko Britanijo. On bo, čim pride do glasovanja, predložil tozadeven predlog.

LASKA JEZA NAD JUGOSLOVANSKO TRGOVSKO ZVEZO Z NEMČIJO.

Rim, 21. decembra. Tukajšnji listi obširno razpravljajo o jugoslovansko-nemški trgovski pogodbi in ugotavljajo, da je pospešeni zaključek te pogodbe jugoslovanska demonstracija proti Italiji, ker bo jugoslovanska vlada v ozirom na jako ugodne določbe te pogodbe lahko vplivala in vrnila pritisk na potek jugoslovansko - italijanskih trgovskih pogajanj.

RAZVELJAVLJENI ITALIJANSKI MANDATI.

Rim, 21. decembra. V današnji seji je razveljavil parlament mandat komunističnega poslanca Misiana, ki je bil radi dezertacije za časa vojne obsojen na pet let ječe. Misiano je med tem časom pobegnil preko Svice in Nemčije v Rusijo. Istotako je razveljavljen mandat poslanca Artura Luzzatta, ker je dokazano, da je prišel do mandata potom podkupovanja.

WASHINGTONSKA POGODBA.

Pariz, 21. decembra. Anglija ne namerava nastopiti na washingtonski konferenci za to, da se sploh odpravijo podmorniki. Angleški delegati so izdelali načrt za znižanje tonaže podmorskih čolnov in za omejitev njihove uporabe.

Washington, 21. decembra. Italijansko odposlanstvo je izjavilo, da bo politika Italije glede omejitve oboroževanja na morju odvisna v veliki meri od pomorskih sil, ki so bile dovoljene Franciji.

Opozarjamo!

Božična številka «Jutra» bo posebno obsežna. Prinesla bo najbolj raznovrstno vsebino, izšla bo v potrojeni nakladi in bo obenem redka prilika za najuspešnejše in-seriranje.

Obenem bo stavila božična številka «Jutra» na občinstvo VEČ JAVNIH VPRAŠANJ.

Kdor pošlje v določenem roku najzanimivejši pravilni odgovor, dobi dragoceno darilo v vrednosti več tisoč kron.

Za nekatere druge dobre odgovore se bodo razdelila manjša darila. Vseh daril bo 21.

Udeležba bo dostopna za vsakogar; darila so omejena le na naročnike, dosedanje in nove.

Širite „JUTRO“

Prehranjevalni fiasko socialistične večine

Ljubljana, 21. decembra.

Ljubljana trpi že več tednov na pomanjkanju mesa, moke, mleka, mlečnih izdelkov, jajc in drugih živil. Ljubljanski trg je prazen kot še v volnem času nikdar ni bil. V takem štadiju lepe besede ne zaležejo nič. Treba je mestnim očetom napeti možgane in zavilati rokave ter z dejanji pokazati kako odvrniti katastrofo v aprovizacijo.

«Socialistična» večina se ni ganila z mezinem, da bi kaj pametnega ukrenila. Občinski svet je sicer izbral izmed sebe pod predsedstvom gospoda župana takozvani aprovizacijski odtok, ki je za podoben mestne občine, računati za dejanskim položajem ter «ukreniti vse potrebno» za prehrano mestnega prebivalstva. Vse, kar je preje v časopisih pisala koalicijska, da je samo izvoz kriv aprovizacijskega zla, le vrge ob tla poročevalec g. Kremžar s tem, da je dobesedno v imenu koalicijske trdil: «Ker večja naša država za agrarno in ker je navezana na izvoz živine in mesa, je jasno, da se bo izvoz še dalje vršil. To preprečiti nima nihče namena. Treba pa je izvoz regulirati» itd.

Koalicijska je torej na usta svojega referenta priznala, da leži jedro ljubljanskega aprovizacijskega vprašanja v reguliranju izvoza. Tega imenja smo bili in smo tudi mi. Zato smo že opetovano povdarjali, da se mora Slovenija, zlasti pa Ljubljana in Maribor prilagoditi novim gospodarskim razmeram. Zato smo že opetovano opozarjali na velike naloge, ki čakajo naša mesta v novem položaju. «Socialistična» večina se je celo hudovala na nas, ko smo zahtevali, da naj mestna občina ljubljanska vzame aprovizacijsko vprašanje ponovno v svoje roke ter takoj prične z iniciativnim in pozitivnim delom.

Tudi včerajšnja občinska seja je pokazala, da novi naši gospodje tej veliki nalogi niso kos in da so veliki časi na mestnem magistratu na žalost v črnomodrodeči koaliciji našli le pritlikave ljudi.

Pet predlogov je stavila včeraj v občinski svet koalicijska zaradi prehrane. Vseh pet predlogov ni vredno niti piškavega oreha. Deloma obsegajo predlogi stvari, ki dokazujejo, da večina sploh ne ve kaj je njena naloga in naloga njenega župana in pa mestnega magistrata, deloma pa so predlogi taki, da z njimi sploh ni mogoče na sedanjo prehranjevalno krizo bistveno vplivati.

Posledica prvega predloga g. Kremžarja bo bržčas le ta, da se bo v klavnicah še manj kralo za ljubljanski konsum. Mali ljubljanski mesarji so skoraj popolnoma odvisni od eksporterjev. Ta odvisnost bo

še večja v prihodnjih mesecih, ko v Sloveniji nihče več živine ne bo prodajal. Drugi predlog, s katerim se zvljučuje klavniške pristojbine za 1000 odstotkov, sicer ni popolnoma nespameten, a za prehrano mesta ne more v praksi imeti prav nobenega pomena. S tem, da se je klavnina za vole zvišala eksporterjem od 20 na 200 kron, se v današnjih valutnih razmerah ne more resno govoriti o kakem novem finančnem viru za mestno prehrano. Ako pa naj znači ta povisek le šikano potem je brezdvomno tudi zgrešil cilj.

Zahteva tretjega predloga, da naj občinski svet določi komisijo, ki naj nadzira klavnične organe, je menda prikrito očitanje — županu, da do sedaj ni vršil svoje naloge. Drugače ga razumeti ne moremo.

Ravno isti očetki zadene mestnega župana tudi v 4. predlogu njegove lastne koalicijske. Že vrabel so na strelah čivkati, da so mestni občini pri Vnovčevalnici rezervirane posebne pravice. Na žalost vseh komentovov se pa nihče od «socialistične» koalicijske ni hotel posluževati teh pravic. Ne samo to V eni zadnjih sej je v aprovizacijskem odtoku demokratski občinski svetnik g. Benkovič zamen opozarjal na ugodnosti pogodbe z Vnovčevalnico. Večina je v zadregi le izgovarjala, da nima pogodbe v rokah, dati ji zadostovalno poslani ponjo slugo. Storitla pa seveda tudi na Benkovičeva opozorila ni ničesar.

G. Benkovič je kot član opozicije v občinskem svetu vendarle smatral zadevo za tako važno, da jo je na lastno pest zasledoval naprej. Potrdil se je k Vnovčevalnici ter je tamkaj od vodstva izvedel, da je Vnovčevalnica mestni občini na razpolago. Pripravljena, da je takoj prične s prodajo cenejšega mesa na treh stojnicah, ki bi jih bilo lahko postaviti na treh trgih mesta. Cene, ki bi smele biti nižje kot obstoječe maksimalne cene, naj bi določilo mestno tržno nadzorstvo. Zato bi Vnovčevalnica ne zahtevala drugega kot prednosti pred drugimi eksporterji v mestni klavnici. Tudi naj bi občina preskrbelo potreben personal, plačala bi ga pa Vnovčevalnica sama. Meso bi se po Vnovčevalnici danes že prodajalo, ako bi bila magistratna gospoda sposobna sploh kaj drugega delati kot veliko govoriti. Ni prav nobenega dvoma, da je takšno koalicijsko krivica, ako ljubljanski komentist še ne uživa razmeroma velikih ugodnosti, ki bi jih resnično delo za prehrano s pametnim aranžmanom lahko takoj omogočilo.

Zadnji predlog občinskega svet. Kremžarja zahteva ustanovitve «Društva slovenskih mest in industrijskih krajev». Na kratko povedano: Mrtvo rojeno dete! Socialistična večina lamentira, da ljubljanska občina nima milijonov, da bi mogla uspešno regulirati izvoz. Mar naj Ljubljani pomagajo Jesenice, Trzin, Trbovlje in druge občine s svojim bogastvom? Iz vsega navedenega je nedvomno dogmno, da je doživela socialistična večina v prehrani kolosalen fiasko. Poleg neaktivnosti je najbolj karakterističen znak te jare gospode popolna nesposobnost.

V pravem trenutku

Vrhovni zavezniški svet, veleposlaniška konferenca, zveza narodov in kakor se imenujejo vse te visoke instance, kjer krožijo in odločujejo za zelnimi mizami diplomati o usodi narodov in držav, so izrekli salamonsko razsodbo o Albaniji: Ker so se prepričali da je ta država sposobna za samostojno in neodvisno politično in državno življenje ker so se Albanci pokazali kot narod, ki je vreden te samostalnosti, ki jo bo znal varovati in ceniti, naj se zgodi njih volja! Proglasili so samostojno in neodvisno Albanijo, dali ji meje, pozvali sosedne države, da imenujejo svoje diplomatske zastopnike pri iranski vladi. Da vidijo, kako živi ta novostvorjena država svoje politično in državno življenje, so poslali v Albanijo posebno medzavezniško komisijo.

In usoda je komela, da se je ravno pred očmi te komisije odigrala komedija, da je ta samostojna in neodvisna parlamentarna Albanija potom državna prevrata insceniranega od tujih agentov, menjala v enem tednu kar tri vlade.

Kot znano je vladala v Albaniji takozvana tiranska vlada, ki ji je načeloval Pangellija Vangjel, ki je bil že poprej v italijanski službi; ko je postal predsednik vlade, se je popolnoma prepustil italijanskemu vodstvu. Stališče, ki ga je zavzemala ta tiranska vlada napram naši državi, je splošno znano; aranžirala je ponovne naprave na naše obmejne kraje, angažirala italijanske oficirje, da so vodili zadnje albanske ekspedicije.

Toda kljub temu je bil Pangellija Vangjel v Rimu še premalo italijanski, zato si je Italija iskala novega in zanesljivejšega moža, poslušnejše orodje. Našla je znanega Kačaka s Kosovega Hasana beja Vučinea, ali kakor se je pozneje prekrstil, Prišteveca.

Hasan bej je igral že v stari Turčiji zanimivo ulogo. Po tur. konstituciji je bil poslan kot poslanec v turški parlament, kjer je bil velik nasprotnik mladoturkov; takratni minister notranjih zadev Talat-naša mu je dokazal

Toda prevarala se je! Albanci samaj najbolje poznajo Hasana beja Prišteveca in njegovi vladi so bili šteti kratki dnevi; najprej je vstala proti njemu saina Tirana, nato vsa okolica in Hasan bej je moral s svojo vlado po dveh dnevih pobegniti iz Tirane.

Vlado je nato vzel v svoje roke Idomen Kosturan, pravoslavni Albanec z grško vzgojo in tako vsaj trdijo veliki helenofili. Svoji čas pod Wiedom je bil okrožen na belnik v Korči, v vladi Sulejmana Delvinija minister za pošto. Splošno je znano, da Idomen Kosturan ni prijatelj Italije, torej bo gotovo skušal dati albanski politiki novo in drugo smer; vprašanje je pa seveda, koliko časa bo ostal Idomen na vladi; dogodki zadnjih dni ne govore prav nič za dolgotrajnost njegove vlade.

Pred očmi zavezniške komisije so se odigrali ti albanski prevrti in gospodje diplomati so mogli videti, kaj je ta Albanija, za katero so šli s takim navdušenjem v boj! Komisija je videla to samostojno državo, imela je kmalu dosti. Odšla je iz Albanije tako hitro, da je nj niti videla, da ni imela prilike ugotoviti «nasilja» naše države napram Albaniji, ni mogla pa tudi videti vseh onih grozot, ki jih je tiranska vlada zagrešila po Miriditiji in v Matu.

Komisija bo sedaj lahko poročala londonskim in pariškimi diplomatom, kaj je in kaj ni videla v Albaniji. Ako bo govorila resnico, bo mogla ponoviti samo to, kar so že nešteto krat naglašali naši delegati v Parizu, Londou in Zenevi.

Politične beležke

— Kaj je s Protičem? Ta vprašanja si stavljajo povodom radikalnega kongresa hrvatski blokaški listi in se žudom vprašujejo, kako je to mogoče, da se ni Protič udeležil radikalnega kongresa in da ga je manjkalo v usodnem trenutku, ko se je bojevala borba za Protičevo ali za Pašičevo koncepcijo. To postopanje Protiča je vzbudilo med Hrvati nezaupanje v odkritosrčnost njegove politike, ker so doslej gledali Hrvati v Protiču odkritosrčnej in resnega politika. Zato se sedaj doživeli veliko razočaranje, ko je Protič kapituliral brez vsega pred Pašičevo koncepcijo.

— Slovenski radikali v Beogradu. Kakor poroča kočevski «Radikal», je zastopal na radikalnem kongresu ljubljanske oblasti dr. Niko Županec, mariborski dr. Leopold Lenart, a ker je bil tam tudi dr. Sajovic, je ta gotovo zastopal kočevsko oblast — torej so radikali razdelili Slovenijo že v tri oblasti. Zanimali nas bodo odgovori teh gospodov v znani anketi...

— Izjava šefa zemljoradnikov. Dopisniku beogradskega «Vremena» je izjavil predsednik zemljoradniškega kluba Vojislav Lazić, da zemljoradniški klub ne vstopi v nobeno vlado, niti v demokratsko - radikalno, niti v vlado, ki bi jo eventualno sestavil kak drugi blok. Zemljoradniki hočejo ostati lojalni opozicija proti vsemu, kar je v nasprotju z njihovim programom, a zavzemali se bodo za vse, kar je v korist narodu in državi. Zemljoradniki ostanejo tudi kot opozicija v parlamentu in obsojajo odsotnost poedinih parlamentarnih skupin, ker opoziciji pripada kontrola, a brez kontrole ne more biti niti najboljša vlada dobra. — Lazić je nadalje odločno demantiral vesti, da obstoje kakršnikoli odnošaji med zemljoradniki in radičevci, s katerimi nimajo nobenih zvez, kakor tudi ne s češko in bolgarsko zeleno internacijo. Lazić je izrazil tudi nado, da bo pri prihodnjih skupščinskih volitvah zemljoradniška stranka napredovala in doseгла v Srbiji najmanj eno tretjino vseh mandatov.

— Polemika o hrvatski himni. Povodom stoletnice hrvatske narodne himne «Lepa naša domovina» se je vsela huda politična časopisna borba. Novosadska «Zastava» je namreč priobčevala na dan stoletnice Runjanina, skladatelja himne, obširen životopis, v katerem je rečeno, da je bil Runjanin Srb pravoslavne vere in da je bil njegov ded pravoslavni pop nekje v Sremu. Blokaški «Hrvat» je pograbil to ugotovitev in napada Srbe, češ da hočejo posrbiti tudi stvaritelje hrvatske narodne himne! — Kaj bi bilo, ako bi se tudi mi malo skregali s Srbi, ki nam hočejo posrbiti Davorina Jenka edino zato, ker je komponiral srbsko državno himno «Bože pravde»!

— Dunaj in Reka. Reški službeni list «Voce del Popolo» prinaša v svoji zadnji številki neko paralelo, ki je zelo zanimiva: govori o deficitu mest Dunaja in Reke. Kakor znano, znaša do sedaj predvideni deficit Dunaja za leto 1922. 7 milijard in pol. Ta deficit ni sicer tako ogromen, ako se upošteva padanje avstrijske krome in strašno ekonomsko stanje, v katerem se nahaja cela Avstrija. Poglejmo sedaj na Reko. Ona se ne nahaja pod kontrolo raznih reparacijskih komisij, ona ni odvisna od antante, ona ne plača nobene vojne vojne odškodnine, a njen deficit znaša vendar 26 milijonov lir; ako to vsoto pretvorimo v avstrijsko valuto, po sedanjem kursu, znaša deficit Reke 9 in pol milijarde. Mala Reka ima torej večji deficit kot ogromno in gladno mesto Dunaj. Kje so vzroki, to vedo dobro Italijani sami, vemo pa tudi mi.

— Italijanska «crna knjiga» za inozemce. Za časa svetovne vojne so bile znane «proskripcijske liste», avstrijske vlade, Kdor je bil enkrat zapisan v njih, temu se ni več zlepa zamejala sreča. Nekaj podobnega uvaja sedaj Italija, ki vodi na svoji obmejni postaji Postojna «crno knjigo», v kateri stoji zapisani vsi tisti podaniki iz Julijske Benečije, ki se zdijo italijanski vladi v političnem pogledu sumljivi. Strani italijanske «crne knjige» so napolnjene v prvi vrsti z imeni dljakov, ki študirajo v naši državi.

— Morilec Esad - paše ubit. Poroča se z albanske meje, da je pri zadnjih nemirih v Tirani padel tudi Rustem bej, ki je v Parizu ustrelil Esad pašo in bil potem pred pariškimi porotniki oproščen. Rustem bej je bil v vojski Hasana beja Prišteveca, ko je ta napadel Tirano in pregal vlado Vangjela. — Istotako se poroča, da koraka z veliko vojsko nad Tirano Ahmed beg, bratranec Esad paše, poglavar plemena Matov, enega najboljevojših albanskih plemen. Ahmed beg je bil v času srbske okupacije Albanije okrožen na belnik v Matu in je odločen zagovornik ujedinjenja Albanije z našo državo.

— Čuden imetnik sarajevskega čekovnega urada. V zadnji, šesti izdaji imetnikov čekovnega računa v Sarajevu, ki obsega imetnike do 1. decembra 1921, se nahaja pod številko 20 sledeči imetnik: Kabinettskanzlei Seiner kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät — Wien.

Po svetu

— Pretep med dvema italijanskima generaloma. Italijanski penzionirani general in bivši guverner Tripolitanije, Ameglio, ki je bil odstavljen in penzioniran radi raznih nerednosti, ki so se dogajale v Tripolitaniji, je napadel v Rimu na ulici generala Tettonija, ki je bil predsednik preiskovalne komisije. Najprej ga je ozmerjal s par donečimi italijanskimi psokvami in mu nato priložil zausnico. Prišlo bi do pretepa, da niso priskočili pasantje in razdvojili huda generala. General Tettoni je vsled dogodka pozval generala Ameglija na dvoboj pod najostrejšimi pogoji.

— D' Annunzio v Anatoliji. Rimski listi poročajo, da odputuje D' Annunzio v najkrajšem času v Malo Azijo, da obišče v Angori Kemal pašo ter se mu pokloni kot velikemu bojevniku za čast in slavo turškega imena. Ali bo ostal D' Annunzio na Turškem, tega listi ne vedo.

— Notranja razorožitev Italije. Italijansko notranje ministristvo je odredilo razpust vseh obojestranskih organizacij, vstevši fašiste. Vlada hoče s tem ukrepom pospešiti mir in notranji napredek deželi.

— Nemčija zahteva odškodnino radi upora v Gorenji Sleziji. Nemška državna vlada je poslala medzavezniški komisiji noto, v kateri zahteva odškodnino za škodo, ki je bila povzročena neukrštemu prebivalstvu vsled poljskega upora v Gorenji Sleziji. Po vesteh iz Varšave so prešli vsi bivši pruski državni premogovniki v onem delu Gorenje Slezijske, ki je pripadel Poljski v roke francosko-poljskega konzorcija.

— Nesoglasja v Washingtonu. Na seji washingtonskega mornarskega odbora je predlagal francoski delegat admiral Lefeaux, naj se dovoli Franciji v periodi 10 let graditi deset hiperdrednoughtov s 335.000 tonami. Ta predlog je vse iznenadil, ker bi na ta način francoska mornarica postala močnejša od Japonske. Italijanski delegat je izjavil, da mora imeti Italija ravno tako močno mornarico kot Francija, zato je temu predlogu nasprotoval; istega mnenja je bil tudi angleški delegat češ, da bi bil francoski predlog v stanu zrušiti celo osnovo razorožitve, ki je izražena v razmerju 5:5:3. Odbor je izjavil, da ima Francija pravico povečati svojo flotilo, da pa je ta predlog znatno pretiran. V političnih krogih smatrajo, da bodo vsled te francoske zahteve nastala resna in težka nesoglasja med Italijo in Francijo.

— Zastopstvo angleške «Labour Party» je izročilo londonskemu premijeru Lloyd Georgeu spomenico, v kateri zahteva spremembo reparacijskih določil versalske mirovne pogodbe za Nemčijo.

— Kitajska dobi železnico v Santungu. Japonska vlada je pristala na predlog, da dobi železnico na polotoku Santung Kitajška in sicer proti odškodnini, ki odgovarja znesku 50 milijonov zlatih mark.

— Dvajset milijonov dolarjev podpore je dovolil ameriški parlament za pomoč gladujočemu prebivalstvu v Rusiji. Svoto upravlja ameriški predsednik Harding. Po sedanjem kursu znaša ta znesek približno pet milijard naših kron.

— Kako je Karlu in Citi na Madeiri? Po poročilih iz Funchala se doznava, da živita ekskralj in Zita v vili «Viktoria». Straže nimata nobene, razen stražnika, ki je postavljen kot nekaka častna straža. Portugalska vlada smatra Karla in Zito za gosta, a ne za ujetnika. Vsako nedeljo hodita v cerkev. Karel in Zita s svojim spremstvom ne prideta v dotiko z ostalimi hotelskimi gosti, ker imata separirane sobe. Karl je zelo molčeč in melanholičen, dočim se je Zita že pomirila in stoji v prijateljskih odnošajih s svojo okolico.

Železničarjem!

Danes popoldne je došla od vrhovnega vodstva koalicijske v Beogradu na, zojavka sledeče vsebine:

Zahteve nerešene. Upanje slabo. Delo nadaljujemo. Vztrajajte!

Podpisi:
Stanojevič, Korošec, Beltram, Nachtigal, Pavlič.

Skoro neverjetna vest. Upamo pa, da so naši zastopniki preveč črnogledi, ker nikakor ne moremo verjeti, da je ostala vlada slepa in gluha napram bednemu položaju železničarjev, o katerem je točno poučena in so zastopniki vlade sami priznali, da so zahteve železničarjev opravilne in da je sedanji položaj železničarjev neznošen.

Železničarji! Pozivljamo Vas, da ohranite mirno kri, dokler se ne vrne naše zastopstvo iz Beograda, ker si nadejamo, da bo na vodilnih mestih kočno le prodrla uvidenost.

Pokrajinski koalicijski odbor.

Prosvefa

REPERTOAR LJUBLJ. GLEDALIŠČA.

Drama.
Četrtek, 22. dec.: «Revizor». Irv.
Petek, 23. dec.: Zaprt.
Sobota, 24. dec.: Zaprt.
Nedelja, 25. dec.: «Komedija zmešnjav»; popoldne ob 3. uri. Irv.
Nedelja, 25. dec.: «Peterčkove poslednje sanje»; zvečer ob 8. uri. Irv.
Ponedeljek, 26. dec.: «Peterčkove poslednje sanje»; ob 3. uri. Irv.
Ponedeljek, 26. dec.: «Revizor». Irv.
Torek, 27. dec.: Zaprt.

Opera.
Četrtek, 22. dec.: «Labodje jezero. E.
Petek, 23. dec.: Zaprt.
Sobota, 24. dec.: Zaprt.
Nedelja, 25. dec.: «Werther». Irv.
Ponedeljek, 26. dec.: «Prodana nevesta». Irv.
Torek, 27. dec.: Zaprt.

Prva slovenska premijera v letošnji sezoni ljubljanske drame se bo vršila v nedeljo dne 25. decembra ob 8. uri zvečer v dramskem gledališču. Uprizorili bodo prvič izvorno delo Pavla Golle «Peterčkove poslednje sanje», božično povest v štirih slikah. Dekoracije je izvršil po svojih in po načrtih akad. slikarja, g. Ivana Vavpotiča, g. Vavclav Skružnjak, kostumi so narejeni deloma po načrtih g. akad. slikarja Ivana Vavpotiča. Režijo vodi g. Sest.

Božična umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu. Pokrajinski namestnik Ivan Hribar je obiskal v torku v spretno dvorn. svet. dr. Skaberneta razstavo in pri tej priliki nakupil več slik za pokrajinsko upravo, in sicer dela Gasparija, Marčiča, Santla, Zupančeve in Zmitka. Izven tega je kupil g. pokrajinski namestnik še za sebe dve sliki (Motivi z Blede) R. Marčiča. Nekaj del pa so nakupili zasebniki. Opozarjamo, da se na tej božični razstavi kupljene umetnine lahko takoj vzamejo iz razstave.

Trostova koncertna turneja. — Naš klavirski virtuoz Anton Trost z gospo Claire Fiedler-Trostovo pride v začetku januarja prihodnjega leta koncertirati po Jugoslaviji. V Celju bosta koncertirala umetnika dne 5. januarja. Lani so se mu ljubljanci silno slabo obnesli; komaj trideset ljudi ga je prišlo poslušati. Upamo, da bo letos bolje. Trost slovi na Dunaju kot izborni interpret Beethovna.

«Poljska» se imenuje knjiga, ki jo je napisal naš prijatelj dr. Lubaczewski v Zagrebu 1921, izdala pa knjigarna Vasić, str. 78, cena 6 din. Knjiga je informativno silno zanimiva in ima namen, zblizati poljski in naš narod. Knjiga vsebuje spise: Poljska zemlja. — Poljska v prošlosti. — Savremena Poljska. — Državno uredjenje in ustav poljske republike. — Agrarna reforma. — Predsednik republike (Pilsudski). — Savremena literatura. — Likovna umjetnost. — Prirodno bogastvo Poljske. — Poljska industrija.

Ruska literatura v Italiji. Rastoče zanimanje Evrope za usodo Rusije je došlo izraza tudi v tem, da je sklenila italijanska vlada ustanoviti na rimski univerzi stolico za rusko literaturo, ki bo prva ruska stolica v Italiji. Za docenta je imenovan ettore Lo-Tarro, ki je bil do sedaj tajnik Vzhodnoevropskega Instituta.

Češka pevka Ema Destinova je privedila v New Yorku koncert, na katerem je pela arje iz Smetanovih in Dvorakovih oper ter nekaj slovaških pesmi. Doživela je izvanredno velik uspeh; newyorški listi so polni hvale češke pevke.

«Notturmo» se imenuje najnovejša knjiga, katero je izdal d' Annunzio. Listi pišejo, da je pisatelj v tej knjigi dosegel višek in da je Notturmo sploh njegova «največja» knjiga.

Sport

Na prvem občnem zboru kolesarskega kluba «Zvezda» v Stepanji vasi pri Ljubljani je bil dne 17. t. m. izvoljen za predsednika g. Ivan Goltes, za podpredsednika g. Ivan Glavan. Klub, ki je že v prvem letu svojega dela dosegel lepe sportne uspehe, si je začrtal tudi za prihodnjo sezono prav lepi program, ki obsega med drugim tudi dirko Ljubljana-Bled. «Zvezda» je pristopila h «Kolesarskemu združenju za Slovenijo» in «Jugoslov. kolesarskemu združenju» v Zagrebu.

Domače vesti

G. pokrajinski namestnik odpotuje službeno in do torka dne 27. decembra ne bo sprejemal strank.

Promocija. Jutri ob 12. uri bo promovirana na ljubljanski univerzi za doktor prava gg. Stanko Tominec iz Ljubljane in Srečko Goljar iz St. Vidja nad Ljubljano. Na češki tehniki v Pragi je promoviral za doktorja tehničnih ved inž. Alojz Tavčar iz Ljubljane.

Izpremembe v gerentstvih. Poleg dosedanjih priseljenikov občinskega gerentstva v Trbovljah je imenovan za priseljenika gerentskega sveta še Ferdinand Roš, gostilničar v Hrašniku. — V gerentski svet okrajnega zastopa celjskega je imenovan Franc Zdošek, posestnik v Hručevcu.

Dr. Valentin Štampihar †. Včeraj popoldne je umrl v Kranju odvetnik dr. Valentin Štampihar, eden najstarejših zastopnikov svojega stanu. Bil je sovrstnik Jurčičev, kateremu je vneto pomagal s članki in dopisi pri njegovem častnikarskem delu. Tudi pozneje je še mnogo deloval v žurnalistiki. V Kranju je bil vedno v prvih napačnih in narodnih vrstah; nad 50 let je bil član občinskega odbora, ob večerih let tudi poizkupan. Sam vnet in zvest Sokol, je vzgajil v pravem sokolskem duhu tudi vse svoje otroke. Lahka mu bodi zemlja in blag spomin!

Smrtna kosa. V Ljubljani je nenadoma preminul krznar na Sv. Petra cesti, Hugon Wanek. Blag mu spomin!

In zadobčen? Ko je demokratski klub stavil v ljubljanskem občinskem svetu interpelacijo glede ponedelja v gasilnem društvu, sta vpila klerikalca Stanovnik in Kremžar za narodno - socialnim Tavčarjem in Rupnikom na vsa usta in namigavala na obč. svetnika gosp. Turka, češ da in po boral vse demobilizacijske avtomobile. Uvedena je bila preiskava, ki je dognala, da so bili vsi očitki glede gosp. Turka popolnoma neutemeljeni. Toda oni g. spodje, ki so radnji tako kričali in kazali, sedaj niso imeli toliko poštenosti, da bi se vsaj z eno besedo opravičili. Tega sicer gosp. Turk od teh ljudi gotovo ni niti pričakoval, a zdj se nam potrebno, omeniti ta dogodek, da se vidi, koliko smisla imajo nekateri go-spodje za čast!

Dijaški reverzi. Nekateri pokrajinske vlade, ki so dajale dijakom, učiteljem in profesorjem podpore za nadaljevanje in spopolnjevanje, so zahtevale, da morajo študenti podpisati nekake obveznice, da bodo gotovo število let služili v dotični pokrajini. Ker tako postopanje ni v prid narodnemu in državnemu edinstvu, je ministarstvo prosvete odredilo, da se morajo uničiti vsi taki reverzi in da se tudi v prihodnje ne smejo sprejemati reverzi, ki bi se v njih določevalo službovanje v posebnih krajih ali pokrajinskih državah.

Gasilstvo v ljubljanskem občinskem svetu. V zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta je bila zanimiva stvarno - policijski odsek je predlagal debata o «Gasilnem društvu». Zdravstvenovitev posebnega Gasilnega urada, ki naj izvede reorganizacijo načrta. Občinski svetnik dr. Pestotnik je priporočil predlog in izjavil, da soglašajo z idejo, da je treba postaviti tako važno organizacijo na stalnejšo podlagi. Gasilno društvo naj obdrži svojo samostojnost, občina naj bo pripravljena na izdatno subvencijo in naj obrani primerno ingerenco na razpolaganje z denarnimi sredstvi. Izraža posebno veselje nad živahnim zanimanjem zastopnikov SLS za ljubljansko gasilstvo. V tem vidi dokaz, da je SLS revdirala svoj nekdanji program glede gasilstva in da je prišla do naziranja, da je treba opustiti misel delitve gasilnih organizacij po verah in po političnih strankah.

Nezakonski otroci, odnosno dejstvo, da je število istih največje v Sloveniji, ki jo klerikalci tako radi proglašajo kot svoje posestno stanje. Že vedno razburjajo klerikalno časopisje. Včerašnji «Slovenec» se je zopet vrnil k tej žalostni ugotovitvi uradne statistike in dokazuje, da število nezakonskih otrok ne more biti merilo za moralno kvalifikacijo kakega naroda; našel je celo neko francosko kriminalno statistiko, po kateri dokazuje, da se je za časa vojne kriminaliteta moških zmanjšala, žensk (detomori in umetni splavi) pa povečala. Ta francoska statistika pa velja samo za vojno dobo; zato je jasno, da se je kriminaliteta moških zmanjšala, ker so bili vsi moški in to ravno v oni starostni dobi, v kateri je odstotek kriminalitete največji, na bojnem polju, doma so pa ostale žene, ki so na gori omenjene načine skušale skriti posledice prepovedanega življenja. — Toda naša uradna statistika je splošna, ona navaja število nezakonskih otrok predvojnega, vojnega in povojnega časa. Ker reklamirajo klerikalci Slovenijo za sebe, je sveda «Slovenec» neprijetno, da bi priznal, da je ravno v klerikalni Sloveniji največ nezakonskih otrok; zato mu to dejstvo tudi ni moralno merilo!

Carljenje v D-vlakah. Občajno ravnanje južne železnice objavlja: Generalna direkcija carin v Beogradu nas obvešča, da jemljejo potniki pri D-vlakah zlasti iz Avstrije s seboj v kupeje še vedno kot ročno prtljago carini podvržene predmete, s namenom, da jih utihotapijo v Jugoslavijo, ne da bi plačali uvozne carine. Opozorjamo občinstvo v njega last-

nem interesu, da preda take predmete v prevoz kot potniško prtljago, ker bo carina sicer v nasprotju s tujimi nastopila s obširnimi globami, oziroma take potniške prtljage, da prekinejo vožnjo in izstopijo v obmejni carinski postaji. Če pa ima potnik s seboj carini podvržene predmete, ki so tako malenkostni, da jih ne more predati kot potniško prtljago, naj jih prijavi sam nepozvan carinarnici v obmejni carinski postaji.

Razpisana sodniška mesta. Razpisana so sodniška mesta v 9. činovnem razredu in sicer eno ali več mest pri delnem sodišču v Ljubljani in po eno mesto pri okrajnih sodiščih na Brdu, v Kamniku in v Radovljici. Prošnje je vložiti do dne 24. januarja 1922.

Železnica Murska Sobota - Ormož. Mariborski «Tabor» poroča iz zanesljivega vira o stanju železniške zveze Murska Sobota - Ormož. Kakor posnamemo poročilo, se trasiranje te železniške zveze pridno nadaljuje. Urad, ki je nastanjen v Ljutomeru, obstoji iz šestih inženjerjev, enega geometra in treh tehniških uradnikov. Trasa Murska Sobota - Ljutomer je na terenu popolnoma izgotovljena. Glede dela Ljutomer - Ormož je bila javnost prepričana, da je načrt že popolnoma gotov in da bi se lahko takoj pričelo graditi, vendar pa zadeva ni taka. Stari projekt za to progo je izdelala neka privatna tvrdka za lokalno progo najnižje vrste; ker pa je sedaj ministarstvo odredilo, da se mora izdelati projekt za prvovrstno železnico, je bil stari projekt popolnoma neuporaben. Vendar je tudi tukaj novi projekt napredoval tako daleč, da bo, če ne bo vreme dela preveč oviralo, celoten projekt spomladi popolnoma gotov in se bo lahko pričelo z izvršitvijo. V kolikor smo dobili v Beogradu pojasnila, projekt Murska Sobota - Lendava ni nobena konkurenca za ta projekt, ampak je mišljeno, da se bi tamkaj izgradila lokalna proga. Na naših poslancih pa je, da bodo poskrbeli, da se proga Murska Sobota - Ormož spomladi, ko bo projekt gotov, takoj tudi začne graditi.

Zvišanje voznih cen na južni železnici. Južna železnica razglša: Z veljavnostjo izza dne 1. januarja 1922 se zvišajo vozne cene za potnike za 15 odstotkov in voznine za pse, potno prtljago in ekspresno blago za 10 odstotkov. Zvišane vozne cene za potnike se zaokrožajo navzgor na 50, odnosno na cel dinar, voznine za pse, potno prtljago in ekspresno blago na 5, odnosno 10 par navzgor. Vozna cena za drugi razred znaša 2, za prvi razred pa 3 vozovnice tretjega razreda.

Izseljevanje v Ameriko. Po uradnih podatkih se je iz Jugoslavije izselilo v Ameriko meseca julija letos 1310 oseb, meseca avgusta 1403 in meseca septembra 1192. skupaj torej v omenjenem četrtletju 3905 oseb.

Akademski omladina mesta Kranja in okolice je ustanovila na svoji ustanovni skupščini dne 19. decembra nepolitično društvo «Akademski krožek», ki si stavi kot eno glavnih nalog, da zainteresira vse sloje za kulturna vprašanja. Društvo bo prirejalo v Kranju in okolici poljudnoznanstvena predavanja. Otvoritev predavanja se vrši v četrtek dne 22. decembra ob 20. uri v prostorih «Narodne čitalnice» v Kranju. Predava univerzitetni profesor gospod dr. K. Ozvald «O osnovnih načelih ljudskega izobraževanja». Vabljeni je vse občinstvo. Vstop prost.

Vsem onim, ki potujejo v Trst. Po naredbi ministarstva za notranje zadeve se morajo vsi naši državljani, ki potujejo v Trst, zglasiti v Trstu pri naši delegaciji ne glede na to, ali jim je potni list tukaj izdan tudi za povratek ali ne.

Otvoritev kavarne «Zvezda» v Ljubljani. Včeraj je v poslopju Kazine bila otvorjena kavnica «Zvezda», katero je njen lastnik g. Fran Krapež opremil s najlepšim okusom in udobnostjo ter v res vsemestnem slogu. Sloves g. Krapeža je privabil kof prvi dan najodličnejše ljubljanske publiko v novo kavarno ki je sedaj eden najlepših javnih lokalov, kar jih ima Ljubljana. Kavnica «Zvezda» je bogato založena s časopisi, revijami in ilustracijami, postrežba je vzorna, kava in druge pijače prvovrstne. G. Krapežu čestitamo na uspehu prvega dne in mu želimo najlepšega uspeha.

Nova podružnica Jugoslovenske Matice. Na Dobri pri Celju se je ustanovila te dni podružnica Jugoslovenske Matice. Za predsednico je izvoljena gospa Franja Schmidt, za namestnico gospa Angela Jankovič, za blagajničarko gospa Pavla Zagažen, za tajnico gospodična Berta Plevčak, v odbor pa gospe Košan Golob, Cvik, Podgrajšek, Apih in gospodična Katjuša Kamenski. Nova podružnica šteje 40 članov in priredi v poletnem času v zdraviliški dvorani večjo prireditev v korist Jugoslovenske Matice.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom uradnega zdravstvenega izkaza se je v mestni občini ljubljanski v dobi od 11. do 17. decembra narodilo 82 otrok, umrlo je 11 moških in 14 žensk, skupaj torej 25 oseb — 15 dojenčkov in 10 tujcev. Na infekcijskih boleznih je v tem času obolelo 5 oseb in sicer 2 za škriaticinko, po 1 oseba za daveco, trebušnim legarjem in ošpicami.

Klub Primorke v Ljubljani se tem potom zabavljaje vsem, ki so s darovi ali na drug način pripomogli k lepemu uspehu božičnice. Posebno zahvalo izre-

ka klub g. dr. Lahu g. prof. Petermetu in g. Železniku ter gospej prof. dr. Novakovi, za njihovo nad vse poštovno pomoč. Srčna hvala vsem članicam, zlasti onim, ki so pod vodstvom gospe dr. Gregorinove tri tedne pridno žvale. Ker ima društvo, ki se je zaneslo na obljubo bančnega sindikata za pomoč, primanjkljaja 10.000 kron, se tam potem ponovno obrača na javnost s srčno prošnjo za pomoč. Morebiti se najde kak dobitnik, ki plača društvu to vsoto pri g. P. Kozin kot dolg za čevlje. — Odbor «Kluba Primorke».

Prosvetni odsek Sokola v Litiji je otvoril letošnjo gledališko sezono z mladinsko igro «Trajuljica», ki je lepo uspela, za kar gre zahvala s. Ažmanovi. Igra se je ponovila še v Litiji in v Smartnom. Prosvetni odsek — br. Žigon in s. Ažmanova — je na delu. Dal nam je pred vsem knjižnico, ki lepo uspeva in obeta postati ponos Litije.

O negovanju in zaščiti dojenčkov bo v torek dne 27. decembra ob štirih popoldne predaval zdravnik dr. Toplak v mestnem kinu mariborskem. Za predavanje je praška vseučiliška klinika dala na razpolago veliko število lepih diapozitivov, ki bodo služili predavatelju za pojasnjevanje. Vstopnina 1 dinar. Ves čisti dobiček je namenjen sirotam.

Okrajno glavarstvo v Mariboru priredi v petek, ob 15. uri, v telovadnici v Krekovi ulici božičnico, na kateri bo obdarovanih okoli 200 otrok z obleko in obuvalom.

Parne kopališče v Celju se otvori danes, ker so že izvršena vsa popravila.

Godbeni klub Brežice priredi na praznik Sv. treh kraljev, to je dne 6. januarja 1922 v veliki dvorani «Narodnega doma» v Brežicah ob osmih zvečer koncert z izbranimi sporedom.

Prvi zimski dan. Po astronomičnem koledarju danes ob 10. uri 8 minut dopoldne začne zimska doba. Torej imamo danes prvi zimski dan.

«Vesna» Primerno božično darilo našemu ženstvu je prvi letnik «Vesne». Posegajte po njem. Upravištvo «Vesne» je Miklošičeva cesta 16 v pisarni Delniške tiskarne.

Zavitek ženskega perla se je izgubil včeraj v sredo med 5. in pol 6. uro zvečer v Ljubljani na Dunajski cesti, v Se-lenburgovi ulici ali na glavni pošti. Najditej se naproša, da odda zavitek pri ljubljanski pošti.

Požar v Rimskih toplicah. Kakor se poroča iz Rimskih toplic, je nastal požar v skladišču tovarne podpetnikov in parne žage na Gračnici. Požar je uničil tovarno in žago. Škoda je nad 200.000 kron.

Čuden kupec. K nekemu čevljarju na Aleksandrovi cesti v Mariboru je prišel okoli 22 let star mladenič in ga vprašal, ali ima na prodaj kake stare čevlje. Čevljar mu je takoj postregel, naka ga je tuje prošnje še za kake stare hlače. Ko je šel čevljar po nje, pa je tuje izmaknil še par novih čevljev in izginil.

Težka nesreča vsled neprivrednosti. 12letni Jakob Vrhovnik, rejenoč iz Črnuč, je dobil v roke karbidno svetiljko. Ko je hotel prižgati, mu je nenadoma eksplodirala. Drobec svetiljke mu je priletel s tako silo v čelo, da so mu izstopili možgani. Smrtno nevarno ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico, a je po zdravniški izjavi zelo malo upanja, da bi okrevala.

Drzna tatvina v Sarajevu. V hiši narodnega poslanca dr. Nikole Mandića v Sarajevu je bila te dni izvršena drzna tatvina. Njegov sluga Johann Gensendorfer mu je ukradel mnogo dragocenih predmetov, med drugimi krasno jedilno orodje, več zlatih in srebrnih stvari ter prstan z rubinom in briljanti, vreden 100 tisoč kron. Gensendorfer je izginil brez sledu.

Nepohojljiv in tujemu imetju jako nevaren je šebilar in delavec Eržen Gašpar iz Kropce. Bil je že desetkrat zaradi raznih prestopkov predkaznovan in letos iz ljubljanskega policijskega okoliša izgnan za dobo petih let. Sedaj ga zaseđuje zopet radovljiško sodišče, ker je izkazoval svojo moč na nedovoljen način.

Smola vlomilskega poglavarja. Kakor smo že poročali, se je od troperesne detelje, ki je pred par dnevi poskušala ponoči vlom v Mencingerjevo trgovino na Martinovi cesti, kolovodji Vinku Rožu iz Kranja posrečilo pobegniti. Imel pa je smolo in prostosti ni užival dolgo. Ljubljanska policija mu je bila pridno za petami in ga je končno izsledila v Skofiji Loki, kjer je bil na obisku pri svoji ljubici. Aretirala ga je v trenutku, ko se je brezskrbno šetal po glavni cesti.

Tatvine. Trgovki s čevlji, Anici Ložan na Starem trgu v Ljubljani je bilo v torek ukradenih 6 parov čevljev po 1200 K in 2 para po 500 kron. — Jakbu Gregorinu, Marčanovemu hlapcu, ki je peljal h Pollaku na Dunajsko cesto 12 kož, je na potu na neznan način ona izgnila, vredna 2000 kron.

Nezgodе. Klepa Janeza iz Sevelj pri Sv. Joštu nad Kranjem je konj, ko mu je prinesel krme, udaril s kopitom po glavi in ga težko poškodoval. — Ivanu Kastelcu in Janex Trdinovi ulici je pri razkladanju neka senena bala padla s tako silo na levo nogo, da mu jo je zlomila.

Na potu v Maribor ponesrečil. Župan in posestnik Ivan Kreft iz Petancev v Prekmurju je na potu v Maribor ponesrečil v gostilni Zamola pri Sv. Lenartu. Na stopnišču mu je spodrsnilo in je padel 5 m globoko in si zlomil pri tem levo roko. Dobil je poškodbe tudi na glavi; preneliali so ga v mariborsko bolnico.

Gospodarsvo

VELEPRODAJA SOLI V SLOVENIJI.

Uprava državnih monopolov v Beogradu se je odločila, da odda razpčevanje soli v Sloveniji na veliko v zakup za dobo od dne 1. februarja bodočega leta do vključno dne 31. decembra 1923.

Neposredno v rokah monopola je ostalo proizvajanje soli v rudnikih in morskih solinah in eventualni uvoz, ako se za to pokaže potreba.

Da se založi narod s soljo v vsi Sloveniji pod približno enakimi pogoji, se je določilo 12 prodajnih mest, kjer se bo sol dobivala po normiranih cenah.

V prodajnem rajonu Ljubljane so določena prodajna mesta (velikoprodaje) v Ljubljani, Rakeku, Kranju, Kočevju, Novem mestu, Trebnem in Krškem, v prodajnem rajonu Celje pa so prodajna mesta: Celje, Slovenjgradec, Maribor, Ptuj in Dolnja Lendava.

Po teh prodajnih mestih se prodaja sol po normiranih enakih cenah na veliko, začeti po cele vagono do najmanj po eno vrečo, in to vsakemu brez razlike.

V zakup se oddajajo celotni prodajni rajoni, to je Ljubljanski in Celjski rajon. Zakupnik enega ali pa tudi obeh rajonov mora pa zalagati vsa prejšnja prodajna mesta (velikoprodaje) z zadostnimi količinami.

Ljubljanski rajon se v obče omejuje na meje prejšnje Kranjske, le v okoliš prodajnega mesta Krško spada zaradi lažjega preskrbovanja tudi okrajno glavarstvo Brežice.

Nasprotno pa spada Zagorje iz Litjskega okrajnega glavarstva v preskrbovalni rajon Celjski.

Velezakupci položijo kavcijo v svrhu osiguranja rednega poslovanja. Ta kavcija iznaša 80.000 dinarjev za Ljubljanski in 92.000 dinarjev za Celjski prodajni rajon.

Prodajna mesta morajo biti založena z dvomesečno solno rezervno.

Prodaja soli na drobno je svobodna in se cene regulirajo po konkurenci.

Toliko glede prodajne organizacije. Ta je v bistvu približno ista, kakor je obstojala v Sloveniji pred l. 1914.

Posamezne določbe, pod katerimi se daje sol pod zakup, so razvidne iz «uslovov», katere morejo zainteresirani dobiti v pisarni tobačne tovarne v Ljubljani.

Monopolna Uprava je pri organizaciji prodaje soli očitvno stala na gledišču, da se ne ustanove državna solna skladišča, ampak da ta posel prepusti trgovini in zadrugam.

V starih granicah Srbije in pa v pokrajinah prejšnje ogrske države obstoje začasno še dalje monopolna skladišča za sol.

Ako se prodajna organizacija soli v Sloveniji izkaže kot dobra in cenelna nego veleprodaja v režiji monopola, potem ni dvoma, da v doglednem času dobimo velikoprodajo soli po slovenskem vzorcu v vsi državi.

Trgovski krogi so se izrazili proti prodajnem monopolu za sol. Obveljala bo njihova, ako se nameravana oblika izkaže za gibčnejšo in cenelno nego veleprodaja s posredovanjem monopolnih skladišč.

Pogoji, po katerih se naj vrši prodaja soli, so pa deloma okorni in tudi za monopolno upravo neekonomični. Tako se brez potrebe zahteva plačilo v naprej, namesto da se vrši obračun mesečno.

Posamezniki, korporacija ali konzorcij, ki bo prevzel velezakup soli, bo moral razpolagati z velikimi svotami da plačuje v naprej sol, ki jo bo prejel še-le v 14 dneh ali mesec dni po vplačilu.

Razun tega mu leži v dvomesečni rezervi soli mnogo denarja. Res da treba monopolu sigurnosti, vendar bi mu to dala tudi garancija kakega denarnega zavoda ali kaj podobnega.

Sedaj se stvar za dve leti pač ne da premeniti. S temi določbami «Uslovov» se bo režija očitvno podražila in plačal jo bo monopol v obliki višje provizije velezakupcem.

Na vsak način pa pričakujemo, da se bo za veleprodajo soli pokazalo zanimanje in se sestavile za državno blagajno najpovoljnije ponudbe, kajti od tega ni odvisna samo ta licitacija, ampak smer celega razvoja solnega vprašanja v bodočnosti.

Italijani o trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo. «Il Resto del Carlino» piše, da se trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo nahajajo v krizi. Posebni odbor italijanskih delegatov se je posevtoval o načrtu, po katerem naj bi se ravnal poslanik Manzoni v Beogradu. Za Italijo so najvažnejša pogajanja o ribolovu in kabotaži. Znano je, da Jugoslavija ni hotela ratificirati dogovora o ribolovu. Zato se bodo pogajanja o kabotaži in ribolovu nadaljevala. To pa bo mogoče, ko se popolnoma reši vladna kriza v Beogradu. V Rim je dospela jugoslovenska mislija, ki ima rešiti z italijanskim podtajništvom za trgovinsko mornarico vprašanje dogovora med Bertoliniem in Trumbičem, po katerem se je Italija obvezala da vrne Jugoslaviji vse trgovinske ladje biveše monarhije, ki so last jugoslovenskih državljanov.

Dobava drv. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani javlja, da se sklepe dne 30. decembra v intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani neposredna pogodba glede dobave 6580 kub. metrov trdih drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani na vpogled.

Tečaj za umetno riborejo. Pokrajinska uprava za Slovenijo priredi v ribljev vališču na Bledu dva tridnevna tečaja za umetno riborejo. Prvi tečaj, ki se vrši okrog novega leta, bo podal navodila za pridobivanje in valitev ribjih iker, drugi tečaj spomladi pa bo obravnaval odganjanje in nasajenje ribjega zaroda. Tečaj bo vodil ribarski konzulent profesor Ivan Franke. Prijave naj se pošljejo z ozirom na omejeno število udeležencev čim prej, najkasneje pa do dne 24. decembra 1921 pokrajinski upravi, oddelku za kmetijstvo. Potrebni interesentom se bodo podeljevale podpore po največ 300 kron za vsak tečaj.

Padanje žitnih cen v Madžarski. Vseled manjšega izvoza žita iz Madžarske se opaža na budimpeštanski blagovni borzi daljše padanje cen pšenice in moki. Pretekli petek so se v pšenici sklenili posamezni zaključki po ceni 2100 mašč. kron. Za riž ni bilo zanimanja; ponujala se je po 1400 m. K. Moka št. 0 se je ponujala po 34 m. K za 1 kg.

Dunajski denarni trg. Na Dunaju vladja za enkrat veliko pomanjkanje denarja v gotovini, s katerim bi se moglo zadostiti potrebam industrije in poslovnega sveta. Temeljni razlog pomanjkanja denarja leži v prvi vrsti v visoko naraslih cenah življenjskih potrebščin, potem v stalni nervozni občinstva, ki v strahu pred raznimi prislilnimi merami drži denar doma. Potreba gotovega denarja je tolika, da je množina denarja v prometu premajhna, čeprav je po izkazu Avstro-ogrsko banke s dne 15. decembra množina bankovcev v prometu ponovno narasla za 11,8 milijarde na 182,4 milijarde avstrijskih kron.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 150 — 155, Milan 1200 — 1205, London izplačilo 1100 — 1110, šek 1090 — 1108, Newyork kabel 205, šek 258 — 260, Pariz 2110 — 2125, Praga 345 — 347, Svica 5110 — 5125, Dunaj 4,25 — 4,50, Budimpešta 42 — 43, valute: dolarji 257,25 — 258, rublji 18 — 28, češke krome 340 — 350, napoleoni 980, marke 158 — 158, leji 205, lire 1200 — 1205.

Trg. obrtna banka 260 — 265, Hrv. eskomptna banka 730 — 735, Jadranska banka 1300 — 1350, Brodska banka 360 — 390, Jugoslovenska banka 478 — 480, Ljub. kreditna banka 935, Slavenska banka 500 — 515, Prašedionca 5000 — 5050, Rečka pučka banka 480 — 485, Slov. eskomptna banka 625, Srpska banka 700 — 715, Goranin 640 — 670, Gutman 1585 — 1650, Narodna žumaka industrija 550 — 560, Našička industrija drva 450 — 490, Slavonija 600 — 670, Dubrov. paroplovna družba 4400 — 4500.

Beograd, valute: dolarji 65, marke 37, leji 50, devize: London 270, Pariz 535, Praga 85, Dunaj 1,09, Budimpešta 10,50, Berlin 37,25, Solun 290, Milan 302, Banka za Primorje 800 — 860.

Praga, devize: Berlin 42,60 — 43,40, Curih 1427,50 — 1432,50, Milan 329 — 331, Pariz 588,50 — 591,50, London 804 — 809, Newyork 73,50 — 74,50, Beograd 114,25 — 115,45, Sofija 54 — 55, Dunaj 0,965 — 1,565, Varšava 2,40 — 3,00, Zagreb 28,60 — 29,40, Budimpešta 11,35 — 12,15

Curih, devize: Berlin 3,05, Newyork 5,13, London 21,58, Pariz 41,55, Milan 23,45, Praga 6,85, Budimpešta 0,80, Zagreb 2,05, Varšava 0,17, Dunaj 0,20, avstrijske žigosane krome 0,10.

Dunaj, devize: Zagreb 21,78 — 21,77, Beograd 86,90 — 87,10, Berlin 34,97 — 35,05, Budimpešta 988,50 — 941,50, London 246,90 — 247,10, Milan 254,90 — 265,60, Newyork 58,78 — 58,82, Pariz 464,80 — 465,20, Praga 79,97 — 80,03, Sofija 40,95 — 41,05, Varšava 2,04 — 2,06, Curih 1146,25 — 1148,75, valute: dolarji 57,98 — 58,03, levi 38,95 — 39,05, marke 34,97 — 35,03, funti 241,90 — 242,10, francoski franki 463,80 — 464,20, lire 258,90 — 259,10, dinarji 84,30 — 86,50, poljske marke 1,99 — 2,01, leji 94,95 — 95,05, švicarski franki 1120,75 — 1121,25, madžarske krome 9,86 — 9,71.

Berlin, devize: Rim 779,20 — 780,80, London 731,75 — 733,25, Newyork 172,80 — 173,18, Pariz 1893,60 — 1895,40, Svica 3336,60 — 3378,74, Dunaj 6,58 — 6,62, Praga 232,75 — 233,25, Budimpešta 36,27 — 36,33.

Vremensko poročilo
Ljubljana 806 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja	Sila vetra ob uri	Silaje (barometra v mm)	Temperatura	Vetrovi		Nebo
					P	U	
21. dec.	7.	787 4	2 0	al. sever			obl. v. jasno
	14.	787 5	7 0				
	21.	788 8	1 4				

Srednja včerašnja temperatura 5,4, normalna 3,2.

Vremenski napoved: lepo severno vreme. Solnce vzhaja ob 7:42, zahaja ob 16:15.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra»
Odgovorni urednik: Vit. F. Jelenc

Morski ropar

(Le Filibustier des Mers.)

Kakor je že pri pravih meščanih navada, so jo najprej povsodi zasramovali, jo psovali, s prsti kazali za njo. Oče in mati, sila krepostna, stroga in pobožna purgarja, sta jo seveda brez usmiljenja in gladko vrgla na cesto. Iskala je hčerkin postal javen. Iskala si je strehe, kakor je vedela in znala, ubožica, in povila, saj javna bolni, kakor mačka ali psica, saj javna bolni ni za vlačuge! Pa tudi v tej najskrajnejši sili je ni nikdo usmilil. Mimoidoči so jej obrnili hrbet. Le dve nuni iz samostana Naše Gospe sta se je ustili in se ponižale, da pomagata tej takorekoč okuženi revici v neznosni bedi. Dete je krstil duhovnik iz vponenja in brez krstne slave. Potem se pa ni živa duša več brigala ne za mater ne za sinka.

Vkljub temu sta ostala pri življenju. Po krivici so jo zaničevali, to divno Anamarijo Kerdoncuff! Imela je dovolj trdne volje in vztrajnosti, in bogne ni, bilo treba posebno dobrotne usode, da bi bila poseba najbolj poštena med poštenimi, soproga in gospodinja plemiča, ki bi se bil smel po vsej pravici ponašati s takimi družici! Usoda je doletela

drugače. Pa neprav je strinoglavljena v nič, je hrabra Anamarija vendar vedela, kako si pridobivati na pošten način svoj vsakdanji kruh, vkljub temu, da si je vse mesto prizadevalo žaliti jo, kjerkoli je le moglo.

Poteklo je pet let neusmiljene samote. Za Anamarijo ni več bilo niti staršev, niti prijateljev, nič drugaric. Njeni so jo zatajili in jej celo branili, da ni smela nositi njihovega imena! Bali so se, da bi bili sami onečaščeni, in so zato izposlovili pri visokem mestnem svetu, da je izdal ukaz, ki odjemlje nesrečnici njeno rodbinsko hme. Odslej se imenuje le Anamarija, brez drugega priimka. Anamarija je torej brez lastne rodbine, in kakor da je to vse najbolj prirodno in razumljivo, se je vsakoli dobilžen. Oni, ki se jih ne tiče, pač nimajo dolžnosti, da se postavijo na njeno stran, kaj li, da bi branili grešnico proti pravičnemu očetovemu srdcu!

Tolika strogost pri takšnem očetu ni bila nič čudnega ali nepričakovane. Ko so Trubletovi od premožnega ribiča, nastali ugledni in premožni meščani, ni staremu plemenitemu meščanskemu rodu Kerdoncuff ostalo prav ničesar od starega premoženja, ki je skopnelo, kakor spomladni sneg. Kakor je že, rekel bi, človeško, je v tem starem domu ošabnost in občutljivost rastla v isti meri, kakor je propadalo pravega izmenje. Slabo obnašanje Anamarije

je zato kakor žareče železo žgalo samozavest in občutljivost vseh onih, ki so v Saint-Malo-u nosili ime Kerdoncuffovih.

Najhujše pa še bilo to, da so isti Kerdoncuffovi Trubletovega fanta, ki je izhajal iz preproste in nizke ribiške rodbine, gledali nekoč zelo postrani, ko mu je padlo v glavo, da bi se potegoval za Anamarijo... Kajti ostremu očesu klepetulji in botric takratno Tomaževo nagnenje ni ušlo. Kerdoncuffovi so bili takrat strogi in visokofanti je pa to jezilo. Zaničevanje, ki so mu ga dekletovi sorodniki kazali, mu je brez dvoma izvoril kar žez noč. Mina Trubletova, nekdanja drugarica in pozneje tehničica in sovražnica Anamarije, se je takrat zelo radovala nad bratovim sklepom, saj se je bila sama zelo trudila, da podpiha brata. Kerdoncuffovim je pa bilo to prav, dasiravno so se skrivaj prešle k nasprotni stranki in raznašale po vsem mestu, da je sedaj Trubletov fant Kerdoncuffovemu dekletu obrnil hrbet!... Toda Kerdoncuffovi so se naredili, kakor da so gluhi, in so vsakemu, ki jih je le hotel poslušati, pripovedovali, da deklet, kakor je Anamarija, takšne krvi in iz takšne hiše, pari sploh ne more niti misliti na to, da bi kedaj uslišala potepuha, ki se je predrznil, da dvigne svoje oči do nje. To pa je imelo za posledico, da so se v iz-

vestnem zmislu Kerdoncuffovi ujeli v lastne mreže. Ko je namreč prišlo na dan, da je Anamarija zapeljana, niso Kerdoncuffovi mogli Tomaža javno dožiti, tudi niso hoteli zahtevati, naj popravi svoj greh. Odkar se je njihova hči pregrešila, je prestala biti njihova hči. Onega Tomaža pa naj bi zadelo drugačno maščevanje Kerdoncuffovih. Vincent je mrtev. Tomaž je njegov morilec!

Takšna je bila sodba Kerdoncuffovih. Na srečo je bila sodba mestnih svetnikov drugačna.

Kakor se končno nekako poležejo tudi najbolj zapletene in zamotane zadeve, tako se je zgodilo tudi tukaj. Tomaž si je preko morja pridobil ogromno slavo in bogastvo in takšen sloves, da je končno utihnilo vsako bavljanje nad njim. Vincent je v grobu in pozablen že zdavnaj. Le najstarejše in najbolj zagrizene bogomolke v mestu še brusijo jezike, kadar kje zagledajo Anamarijo brez imena, pa tudi to se dogaja le redko, kajti pomilovanja vredna žena zapuščila je takrat svoje borno stanovanjce, kadar vodi svojega dečka na zrak, ki ga ljubi tem bolj vroče, kolikor več solza je prelila zaradi njegovega življenja. Ta dečko pa raste in se razvija ter postaja prav ljubeznjiv, zdrav, krepak in priden.

Vse to je že postalo tako vsakdanje, da tudi povratek plemenite gospde. Jagnjeta ni ničesar spremenil.

Anamarija Kerdoncuff torej moči na grobu svojega brata Vincenta v iskreni pobožnosti in udanosti. Razven Tomaž je morda edino ona v celem Saint-Malo-u vedela zagotovo, da je njen brat šel prav le zaradi nje v smrt. Onega usodnega dne namreč, predno je Vincent šel, da poišče Tomaža, je povedal sestri svojo namero in se je celo pobahal, da bo on opral njeno sramoto in da privede grešni ljubinki prezgodaj spoznanega soprogca. Toda, taja, šel je v svojo smrt.

Anamarija torej molči to uro, kakor molli navadno vsak petek in kliče k Izveličarju in njegovi majki za odpustanje za padlega dvobojevalca, ki je umrl v smrtnem grehu. Tudi dečko molči na svoj način in se pridno križa, sedaj z desno sedaj z levo ročico. Pa tudi zanj pride trenutek, ko ne ve več, kaj naj še molči, potem ko je dvakrat ponovil vse molitvice, kar jih zna. Zato sedaj utihne. Ko to zapazi njegova mačica, ga privije k sebi, mu sklene ročice in govori besedo za besedo novo molitvico, ki jo je bržčas izmislila ta trenutek, ki jo je deček pokorno in radovoljno ponavlja s srebrnim glaskom:

«Preljubeznjivi Jezušček, usmili se me, ki sem kakor ti rojen brez očka. Sveta devica Marija, prosí zame in povej ljubemu bogcu, naj mi pošlje krušnega očeta, kakor je storil svojemu ljubemu sinčku. V imenu očeta in sina in svetega duha, amen.»

MALI OGLASI

stanejo do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, nepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

SLUŽBE

DOBRO IZURJENO PRODAJALKO
ali pa
SPREJMO UČENKO
v nekoliko predprakse sprejme takoj manufakturna trgovina T. Ogrin, Novo mesto.

ABSOLVIRAN PRAVNIK

s prvim izpitom, ki zna perfektno slovensko, srbsko, ruško in nemško ter zadostno češko in poljsko, z nekaj mesecev prakse v odvetniški pisarni, išče z novim letom primerne službe. Ponudbe pod šifro «M. A.» na upravo «Jutra» v Ljubljani.

SPREJME SE VAJENEC

za Narodno kavarano. 2154

PRODAVAJ

PRODA SE
črna sukinja, črna oprsnik, dva zimka in en spomladni plašč, Aleksandrova cesta 3, II. nadstropje, desno. 2168

OBČNI DRŽAVLJANSKI ZAKON

2178
1/2 leta 1811. se po ugodni ceni prodaja. Naslov pové An. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5.

PRODAM 2047

po nizki ceni popolnoma nove elegantne škornje št. 40. Naslov pové uprava «Jutra».

OTROŠKO ŽELEZNIČNO

z dvema strojema, tračnicami in vagončki, Wolfova ul. 8/I.

OMARA ZA JEDILNICO

z mramorjem in ogledslama, mizo, perila in oblika v dobrem stanju. Naslov pové uprava «Jutra». 2148

PRODAM

2000 metrov suhih bukovičevih drv in 2000 kilogramov kislega zelja. Bobinjska Bistrica, Grobotek. 2150

IGRAČE, 2156

lepe, dobro ohranjene, družabne igre, sanka, na prodaj Kralja Petra trg 8/I. levo.

Prodaja nekaj vagonov BUKOVIH DRV

od postaje Kočevje. Bor. Šbil, Kočevje. 2102

NEPREMIČNINE

Prodaja se v sredini mesta majhna 2136
ENONADSTROPNA HISA.
Poizvré se vsak dan od 2. do 4. ure v Rožni ulici 19/I. levo.

KUPIM

KUPIM DOBRO OHRANJENE CITRE
(najraje pol elegije). Ponudbe pod «Glasba», Konjice, poštnošteč. 2169

STANOVANJE

MESEČNO SOBO išče za takoj uradnik. Ponudbe pod «Soba» na upravnistvo «Jutra». 2162

DOPISOVANJE

TRIJER MLADINI ZIVAHNI MLADENICI akademiki, želijo v svrhu korespondiranja znanja z mladimi, lepimi gospodičami v starosti od 17 do 22 let. Le resne ponudbe s sliko pod šifro: «Gojko, Rajko, Rojko» naj se pošljejo na upravo «Jutra». 2153

MLAD, INTELIGENTEN GOSPOD

2169
šeli resne ali zabavne korespondenčne s simpatično gospodično ali mlado vdovo, ki ima veselje do glasbe. Ponudbe pod «Uradnik», poštnošteč Ljubljana I.

RAZNO

GOSTILNA SE VZAME V NAJEM 2120
na kakem premetnem kraju. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Promet».

Več k ojaših pomočnikov

treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj.

Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se: Emonška cesta 8, v pisarni. 1987

Električne motorje instalacijski material žarnice, števec, žice
dobavlja 1973
proizvod A. E. G.

elektrotehnična tvrdka Karol Florjančič, Celje, Cankarjeva cesta 2, po zmernih cenah.

Petsto stotov zdravega štajerskega sena takoj na prodaj.

Ponudbe s navedbo cen upravnistvu «Jutra». 2118

L. Mikuš Ljubljana Mestni trg 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! 1657 Popravila točno in solidno!

GOZD 18 jehov, smrek in bukev. Stojne starosti, se prodaja za 100.000 K. Poleg tega se prodaja tudi večja množina bukovičevih metrskih drv. Naslov pové An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2174

300.000 kron

se išče proti popolni garanciji in dobrim obrestmi od privatnika. Cenjene ponudbe pod «Investicija» na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2172

POTNIK

se išče za drobnarijsko in galanterijsko blago za Slovenijo in Hrvaško. Ponudbe je poslati na upravo «Jutra». 2071

2 potnika

sprejme takoj dobro upeljana veletrgovina z vinom v Sloveniji. Ponudbe pod «Ugodni pogoji» na upravo «Jutra». 2140

Najlepše, najboljše in najcenejše darilo za Božič je lepa in dobra knjiga! Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54 ima takih knjig v zalogi na veliko izbiro, ter jih sl. občinstvu v to svrhu toplo priporoča.

Posebnosti domačega izdelka za novorojence. Tetra-perilo. 2004 C. J. HAMANN Mestni trg 8. Ustanovljeno 1866 Ustanovljeno 1865

Iščem strojnika za parno lokomobilo. Prednost ima oni, ki ima večletno prakso in dobra izpričevala ter biti mora izučen ključavničar. Plača po dogovoru. Parna žaga Franc Ravnikar, Linhartova ul. 25.

Izšla je Svetovna vojna v pesmi in slikah, I. in II. zvezek. Cena posameznemu zvezku 4 krone. Dobiva se pri kolporterjih, v trafikah in v upravi «Domovine» Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava I. čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog. Naslov: 2018 Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Najlepše darilo za naše gospodinje je izvrstno in praktično urejeni GOSPODINJSKI KOLEDAR za leto 1922. Uredila Utva. Izdal ga je pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Cena K 30.—. Dobiva se po knjigarnah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Pred Škofijo 21.

Tovarna v bližini Ljubljane sprejme popolnoma samostojnega vodjo pisarne. 2122 Ponudbe z natančno navedbo dosedanjega delovanja in referenc, dalje plačilnega zahtevka pod «Tovarna 1922» na upravo «Jutra».

ZAHVALA. Za vse blagodejne izraze sočutja, ki ga je toliko dobrih ljudi izkazali naši pokojni materi in njeni težki boleznim pa ob smrti in na zadnji poti rajnice, se v imenu prizadetih preživelih iskreno zahvaljujem. V Ljubljani, dne 22. decembra 1921. Josip Wester, nadzornik sred. šol. 2176